

Hand-out

Zelfregie stimuleren

Brainstorm op OPeRA conferentie 2022

**Sanne van Herpen
Anja Schoots**

Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland,
11 oktober 2022

Zelfregie

Brainstorm op OPeRA conferentie 2022

Auteurs Dr. Sanne van Herpen, i.s.m. Anja Schoots, MEd

Lectoraat Studiesucces

Soort object Hand-out

Datum 11 oktober 2022

In deze hand-out beschrijven we een proces om vanuit inspiratie tot acties te komen. Er zijn legio manieren om vanuit inspiratie tot actie te komen. U bent natuurlijk vrij om het proces aan te passen aan uw eigen context.

Onze suggestie is om het volgende proces te volgen:

Hoe kun je ...?

Deze oefening helpt om tot zoveel mogelijk creatieve ideeën te komen waarbij de inbreng van alle teamleden geborgd wordt.

Impact/Effort matrix

De Impact/Effort matrix helpt om ideeën te prioriteren op basis van hoeveel 'impact' ze zullen hebben op zelfregie tegen welke 'effort' er van uw team gevraagd wordt.

SMART actieplan

Met deze tool kunt u de meest kansrijke ideeën die als prioriteiten naar voren komen in de Impact/Effort matrix uitwerken in concrete acties.

1.1 Hoe kun je ...?

Neem de vier vellen papier zoals hiernaast met op elk vel een van de volgende vragen:

Hoe kun je leerlingen/studenten aanzetten tot regie nemen op hun leerproces?

Hoe kunnen docenten zelfregie bij leerlingen/studenten bevorderen?

Hoe kan de school zelfregie bevorderen?

Hoe kan de maatschappij en/of overheid zelfregie bevorderen?

Iedere deelnemer krijgt een vel (bij meer dan vier deelnemers wachten de anderen even). Schrijf nu binnen 1 minuut een idee in het eerste lege vakje en geef het vel door naar rechts. De persoon rechts van je

leest het eerste idee, bedenkt een nieuw idee (wellicht geïnspireerd op het vorige idee) en geeft het vel weer door naar rechts. Zo kunnen in 12 minuten ongeveer 50 ideeën voor zelfregie ontstaan!

Hoe kun je ...

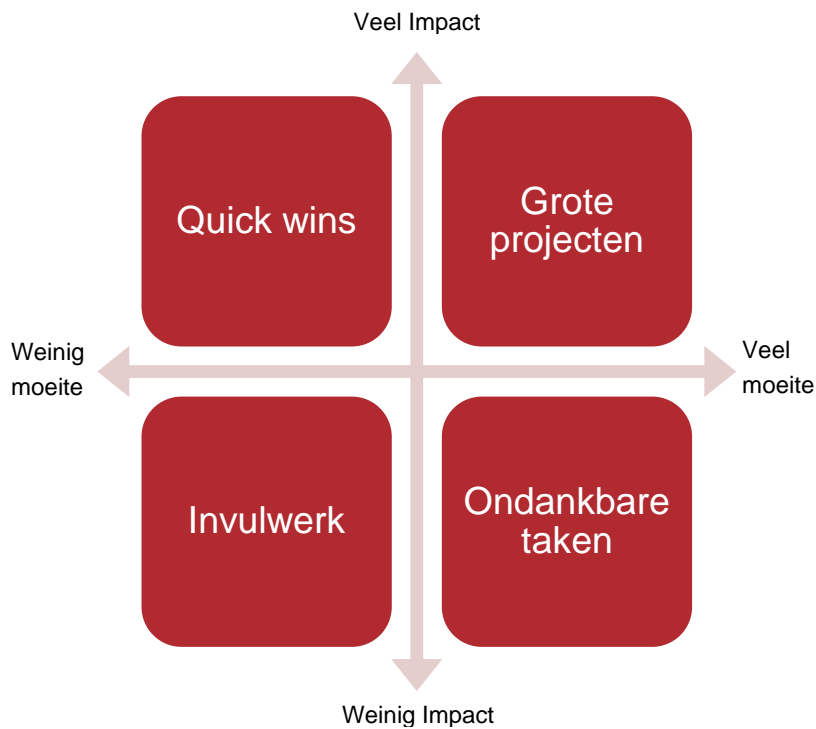
1.	2.	3.
4.	5.	6.
7.	8.	9.
10.	11.	12.
13.	14.	15.
16.	17.	18.
19.	20.	21.
22.	23.	24.

1.2 Ideeën prioriteren met Impact/Effort matrix

Maak nu van de (beste) ideeën uit de vorige stap een inschatting van twee dimensies:

- Hoeveel impact gaat dit hebben op zelfregie van leerlingen/studenten?
- Hoeveel moeite gaat het ons kosten om dit te realiseren?

Houd bij de beoordeling van deze dimensies rekening met de kansen en barrières in de interne omgeving. Plot de ideeën in een matrix zoals onderstaande. De ideeën die linksboven komen (weinig moeite, veel impact) zijn de eerste prioriteiten.

1.3 Acties SMART maken

De laatste stap om tot concrete, geprioriteerde acties te komen is om de doelstellingen van de Quick Wins (en eventuele andere veelbelovende initiatieven) SMART te maken:

Specifiek - Is de doelstelling eenduidig?

Meetbaar - Onder welke (meetbare/observeerbare) voorwaarden of vorm is het doel bereikt?

Acceptabel - Zijn deze doelen acceptabel voor de doelgroep en/of het management?

Realistisch - Is het doel haalbaar?

Tijdsgebonden - Wanneer (in de tijd) moet het doel bereikt zijn?

Dia 1

Dia 2

Wat wij zien

HO

- Hbo: 15% uitval eerste jaar, 15,7% wisselt
- Universiteiten: 7% uitval eerste jaar, 13% wisselt
- Eerste 100 dagen zoeken naar: nieuwe vrienden en klasgenoten, omgang met docenten, hoe te leren → ONZEKERHEID

VO

- Evaluerend lezen/verbanden leggen onder niveau in Nederland
 - vmbo-b: 9% haalt taalniveau 2F niet, vmbo-k 13% niet, vmbo-g/t, 17% niet
 - havo: 18% haalt taalniveau 3F niet
 - vwo: 13% haalt taalniveau 4F niet
- Dalende lijn zelfregulatievaardigheden
 - dichtgetimmerd PTA bovenbouw
- Daling ervaren waarde school, impact motivatie
- Toename stress

Dia 3

De vragen die ons bezig houden....

Wat gebeurt er tijdens de transitie vo-ho met het leergedrag van jongeren?

Hoe kunnen we de agency van leerlingen vormen en stimuleren?

Welke begeleiding vraagt de transitie vanuit vo en ho?

Dia 4

Achtergrond: hoe komt een leerling tot leren?

Willen → waarde/nut inzien

Denken → self-efficacy, informatieverwerking

Doen → studie-inzet, regulatie

Behalen → cijfers

Dia 5

Veranderingen in leergedrag tijdens transitie vo-ho?

geloof in eigen kunnen
(self-efficacy)

studie-inzet (effort)

gemiddeld cijfer

Dia 6

4 'academic adjustment' studentprofielen tijdens transitie vo-ho

active learner

passive learner

passive low performer

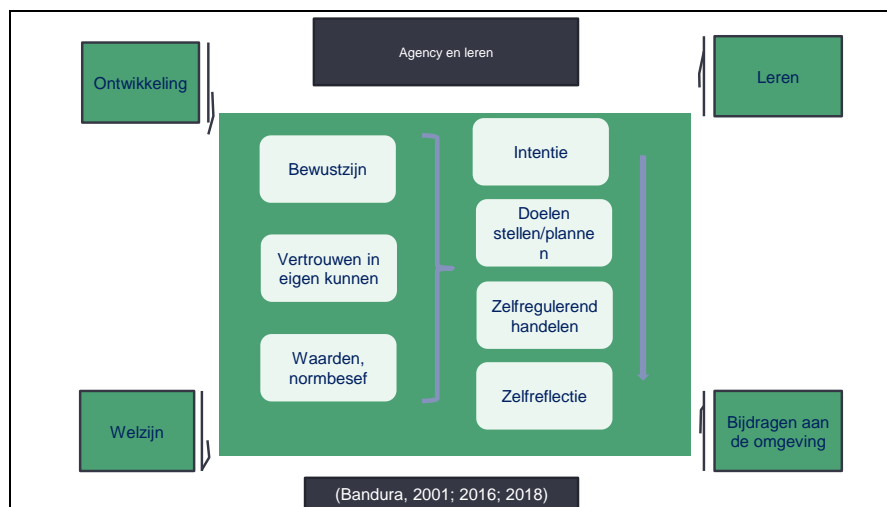

negative struggler

Dia 7

Dia 8

Dia 9

Onze conclusie

Relevante factoren om transitie te vergemakkelijken:

- Vertrouwen in eigen kunnen inzichtelijk maken & stimuleren
- Studie-inzet inzichtelijk maken & stimuleren
- Agency inzichtelijk maken en stimuleren

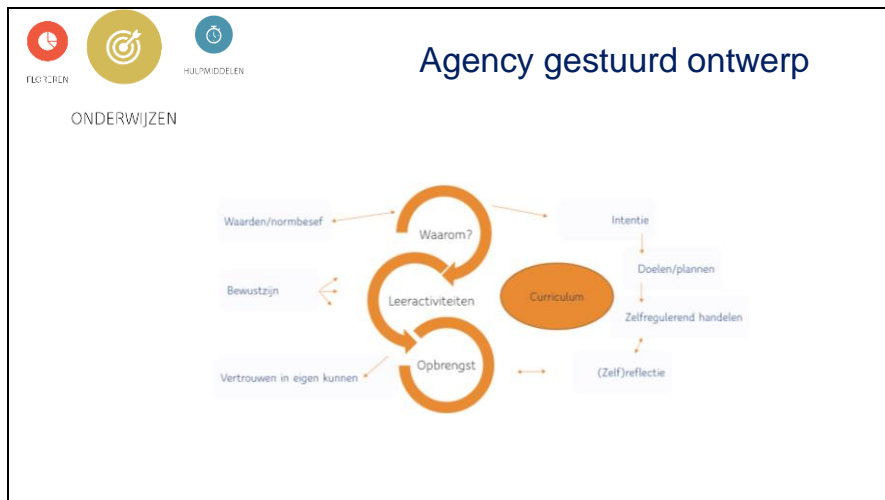
Dia 10

Dia 11

Hoe ziet een leeromgeving eruit waarin diverse jongeren zelfregie kunnen nemen op hun leerproces?

Dia 12

Dia 13

Agency doelen

HULPMIDDELEN

Geconcentreerd werken, aandachtig zijn, verbanden leggen, betekenis geven, snappen.

Denken in mogelijkheden, vertrouwen, beseffen dat je een verschil kunt maken.

Weten wat je belangrijk vindt, verantwoordelijkheidsbesef, ontdekken waar je interesse ligt, het beste uit jezelf willen halen, belang inzien.

Bewustzijn

Intentie

Vertrouwen in eigen kunnen

Doelen stellen/plannen

Waarden, normbesef

Zelfregulerend handelen

Zelfreflectie

Wensen kennen, hogere doel, toekomstperspectief ontwikkelen, beseff wat je moet doen.

Opdelen in kleine doelen en taken, plannen.

Initiatief nemen, meedoen, kennis delen en uitbreiden, samenwerken, leerstrategieën inzetten, redeneren, doorzetten als het moeilijk is.

Bewaken hoe het gaat, bijstellen, terugblikken, conclusies trekken

(Schools, Tigelaar, & Admiraal, 2022)

Dia 14

Take Aways

- self-assessment tool toepassen in je team / school
- creëer ruimte voor docent en student om zelfregie te stimuleren
- betrek leerlingen/studenten in het bedenken van een goede aanpak (co-creatie)

Dia 15

Anja Schoots, MEd
hoofd onderwijsinnovatie en kwaliteit Ichthus Lyceum Driehuis;
PhD Universiteit Leiden

T +316 44 92 86 47
E a.schoots@ichthuslyceum.nl
W www.anjaschoots.nl
L <https://www.linkedin.com/in/anja-schoots/>

Dr. Sanne van Herpen
Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland /
per 1-11-22: DPECS, Erasmus Universiteit Rotterdam

T +316 25 32 60 19
E vanherpen@essb.eur.nl
W www.inholland.nl/onderzoek/onderzoekslijnen/studiesucces
L <https://www.linkedin.com/in/sanne-van-herpen-phd-8aa5a09/>

Dia 16

Referenties

- Bandura, A. (2018). Toward a Psychology of Human Agency. *Perspectives on Psychological Science*, 1(2), 164-180.
- Day, I., Blankenstein, F. van, Westenberg, M., & Admiraal, W. (2018a). Explaining individual student success using intermediate assessment types and student characteristics. *Higher Education Research & Development*, 37(5), 937-951.
- Gillett-Swan, J., & Sargeant, J. (2019). Perils of perspective: Identifying adult confidence in the child's capacity, autonomy, power, and agency (CAPA) in readiness for voice-inclusive practice. *Journal of Educational Change*, 20(3), 399-421.
- Mameli, C., Garzia, V., & Molinari, L. (2020). Agency, responsibility, and equity in teacher versus student-centred school activities: A Comparison between teachers' and learners' perceptions. *Journal of educational change*, 21(2), 345-361.
- Van Herpen, S. (2019). A Head Start into Higher Education. How students academically prepare and adjust for a successful transition into university. ISBN: 978-94-028-1487-3. Proefschrift, Erasmus University Rotterdam. DOI: 10.13140/RG.2.2.34812.41607
- Wang, M., & Eccles, J. (2012). Social Support Matters: Longitudinal Effects of Social Support on Three Dimensions of School Engagement From Middle to High School. *Child Development*, 83(3), 877-895.
- Zimmerman, B. J., & Cleary, T. J. (2006). *Adolescents' development of personal agency: The role of self-efficacy beliefs and self-regulatory skills*. In F. Pajares & T. Urdan (Red.), *Self-efficacy beliefs of adolescents* (pp. 45-69). Greenwich, CT: Information Age.

Dia 17

• VO

• HO
